

РЕШЕНИЕ

№ 7414

гр. София, 23.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря КА
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20231110157843 по опис за 2023 година

РЕШЕНИЕ

23.04.2024 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди и двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретар КА, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 57843/2023 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от М. Д. Р. срещу ЗАД „ОЗ“ АД, в която се твърди, че на 28.06.2023 г. около 08:30 ч. в гр. София по ул. „Скайлер“ се е движил автобус „МАН“, модел „Лион“ с рег. №, управляван от В. Б. С., с посока на движение към ул. „Клисура“, като преди кръстовището с ул. „Макгахан“ спира рязко, нарушавайки правилата за движение по ЗДвП и с поведението си поставя в опасност живота и здравето на ищцата, която е паднала вследствие на рязкото спиране. Счита, че виновен за настъпилото произшествие е водачът на автобуса, който не е съобразил поведението си на пътя и по този начин е нарушил разпоредбите на ЗДвП, в които е уредено, че всеки участник в движението по пътищата с поведението си не трябва да създава опасности и пречки за движението, не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората и да причинява имуществени

вреди, както и че при превозване на пътници водачът е длъжен преди потегляне и по време на движение да осигури всички условия за безопасното им превозване. Навежда доводи, че след произшествието ищцата посетила УМБАЛ „Александровска“ с оплаквания от силна болка в областта на главата и тялото, а в по-късните часове на същия ден е била прегледана и в УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ поради нестихваща болка в травмираните области, като от прегледите се установили травматични увреди: хематом, кръвонасядане и охлузване на лявата вежда и горния клепач на лявото око; кръвонасядане на задната повърхност на гръдния кош; кръвонасядане и охлузване на лявата предмишница; контузия на раменния пояс и мишницата, контузия на други части на китката и дланта; контузия на долната част на гърба и таза. Излага съображения, че било предписано домашно лечение с указания за щадящ режим на покой и прием на лекарствени средства. Твърди, че получените травми □ причинили болки и страдания, които били със значителен интензитет през първите две седмици от възстановителния период, който продължил около месец. Инвокира подробни доводи, че вследствие на предписания □ режим на покой била изправена пред невъзможност да посреща сама своите обикновени битови потребности, изпитвала непрестанни болки, усилващи се и при най-леко движение. Също така сочи, че последиците от травмите довели до промяна на нормалното протичане на нейното ежедневие и активен начин на живот и се наложило насилствено ограничаване на нейната обичайна социална, трудова и семейна ангажираност. Заявява, че инцидентът се отразил негативно на емоционалното □ състояние и тя станала по-тревожна, напрегната и неспокойна. Поддържа, че към момента на произшествието по отношение на автобус „МАН“, модел „Лион“ с рег. № е налице сключена застраховка „Гражданска отговорност“ ЗАД „ОЗ“ АД с период на застрахователно покритие от 20.03.2023 г. до 19.03.2024 г. Инвокира доводи, че ответника е поканен да заплати застрахователно обезщетение, но и понастоящем такова не било изплатено. Развива аргументи, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди бил в размер на 8000,00 лева, като се дължало и обезщетение за забава в размер на законната лихва от 14.07.2023 г. (датата на предявяването на претенцията) до окончателното плащане. Иска ответника да бъде осъден да заплати претендираните суми, както и сторените деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба, с който претенцията се оспорва по основание и размер. Поддържа, че застрахователят се е запознал с всички представени документи от ищцата и е определил размер на обезщетение от 1000,00 лева. Оспорва изключителната вина на водача В. С. и механизма на ПТП от 28.06.2023 г. Навежда доводи, че водачът на автобуса е предприел „спасителна маневра“ намаляване на скоростта, тъй като е било налице реална непосредствена опасност за живота и здравето на пътниците в автобуса. Излага съображения, че нито собственикът, нито водачът на автобуса са задължени да извършват проверки дали всеки пътник е седнал или се е захванал някъде, така че при евентуална маневра той да може да запази равновесие. Оспорва твърдението на ищцата, че в резултат на процесното ПТП са възникнали всички описани в исковата молба като вид и характер вреди, както и тяхната продължителност. Прави възражение за съпричиняване от страна на ищцата. Поддържа, че заявеният размер на претенцията за неимуществени вреди е завишен с оглед разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, както и с оглед съпричиняването на вредоносния резултат. Аргументира, че претенцията за мораторна лихва е неоснователна. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначално обективно, кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Според режима на КЗ във фактическия състав на правната норма в чл. 432 КЗ, се урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключило договор за застраховка „Гражданска отговорност“, обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Фактическият състав, от който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща следните две групи предпоставки: **1)** застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил имуществени или неимуществени вреди, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и **2)** наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между делинквента и застрахователя – ответник.

Между страните не се спори, поради което и с доклада по делото е обявено за безспорно на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, че: **1)** На 28.06.2023 г. около 08:30 ч. в гр. София по ул. „Скайлер“ се е движил автобус „МАН“, модел „Лион“ с рег. №, управляван от В. Б. С., с посока на движение към ул. „Клисура“, като преди кръстовището с ул. „Макгахан“ спира рязко; **2)** Автобус „МАН“, модел „Лион“ с рег. № е налице сключена застраховка „Гражданска отговорност“ ЗАД „ОЗ“ АД с период на застрахователно покритие от 20.03.2023 г. до 19.03.2024 г.; **3)** ищецът е поканил ответника да му заплати застрахователно обезщетение, което не е изплатено и понастоящем.

С протоколно определение от 19.02.2024 г., съдът е изменил на основание чл. 253 ГПК определението от 23.01.2024 г., като е приел, че обстоятелството за рязкото спиране на автобуса е спорни между страните.

Приложен е констативен протокол ПТП № К-369/28.06.2022 г., като протокола е отразено следното: на 28.06.2022 г., около 08:30 ч. в гр. София, автобус „Ман Лион“, рег. № СА ХС се движи по ул. „Ген. Липранди“, с посока от ул. „Скайлер“ към ул. „Клисура“ и в района на кръстовището с ул. „Макгахан“, водачът задейства спирачната уредба, при което в салона на превозното средство пада пътника М. Д. Р..

Протоколът за ПТП по своята правна природа представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 178 ГПК, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно обективизираните в него обстоятелства за датата, мястото, механизма на увреждането и причинените вреди на автомобилите. В този смисъл е и преобладаващата практика на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК – напр. **Решение № 24 от 10.03.2011 г. на ВКС по т. д. № 444/2010 г., I т. о., ТК**, в което се приема, че *„Протоколът за Пътно-транспортно произшествие, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК (чл. 143 ГПК (отм.). Официалният свидетелстващ документ има материална доказателствена сила и установява, че фактите са се осъществили така, както е отразено в този документ...; Решение № 73 от 22.06.2012 г. на ВКС по т. д. № 423/2011 г., I т. о., ТК*, в което се приема, че *„Първият поставен въпрос е решен в противоречие със задължителна практика на ВКС. С Р № 24/10.03.2011 г. по т. д. № 444/2010 г. на I т. о. е прието, че протоколът за ПТП, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК. Официалният свидетелстващ документ има материална доказателствена сила и установява, че фактите са се осъществили така, както е отразено в този документ.“*.

Представено е Съдебно медицинско удостоверение № 531/2023 г., съставено на 28.06.2023 г., в 09:45 ч., като при прегледа на М. Д. Р. е установено, че е налице хематом, кръвонасядания и охлузвания на лявата вежда и горния клепач на лявото око, кръвонасядания по задната повърхност на гръдния кош, кръвонасявания и охлузвания на лявата предмишница. Посочено е, че уврежданията са в следствие на действието на твърди и

тъпи предмети, по механизма на удари с или върху такива предмети, както и от косото им действие, който могат да се получат по начина съобщен от прегледаното лице.

Приложени са лист за преглед на пациент № 140719/28.06.2023 г., амбулаторен лист № 231798049D34/28.06.2023 г., болничен лист от 29.06.2023 г., амбулаторен лист № 23192205F494/11.07.2023 г. От тези представени писмени доказателства, който не са оспорени и съда кредитира се установява какво лечение и изследвания са предписани на ищцата, както и че същата е била в болничен, поради общо заболяване (открита рана на клепача в околоочната област) за период от 14 дни (28.06.2023 г. до 11.07.2023 г.), при определен режим на лечение „домашен-амбулаторен“.

Събрани са гласни доказателствени средства чрез разпит на св. В. С. и св. ЛК.

От казаното от св. С. се изяснява, че бил управлявал автобус „МАН“, като по това време бил шофьор на смяна. На 28.06, не помнел дали било по време на първия или втория курс по посока „Връбница“ – „Хаджи Димитър“ се движел, като преди кръстовището с ул. „Магдахан“ изведнъж автобусът бил повлякъл, като било блокирало средното дясно колело на средния мост и автобусът повлякъл все едно бил натиснал спирачка. Свидетелства, че една жена в задната част била паднала, като той бил спрял, дръпнал ръчната спирачка, и я попитал дали е добре и има ли нужда от нещо. Тя му била казала, че си ударила веждата, но нямало проблем. Той я попитал дали да вика „Бърза помощ“, но тя отказала. Установява, че бил снимал компютъра на автобуса, а след това в гаража били дошли катаджийте, където му написали акт, тъй като такава била процедурата, а той узнал, че жената била отишла в Пирогов. Били му казали, че той нямал вина, а по-късно узнал, че имало дело. Изяснява, че имал спомен с каква скорост се е движел, тъй като бил професионален шофьор от 38 години. Свидетелства, че инцидентът станал точно преди кръстовището, на самия светофар на „Магдахан“, като зад него на около 100 метра имало спирка. Бил потеглил от спирката, след което имало кръстовище, на което той лично бил очевидец на над 10 катастрофи, поради което там внимавал винаги, като тъй като превозното средство било високо имал видимост. Наближил светофара, поради което не можел да кара с висока скорост, като след това имало остър завой, и точно преди светофара, на 5 метра колелото било блокирало, като инцидентът станал на самия светофар. Нямало как да кара с висока скорост. Установява, че зад него през 2-3 седалки седяла жена, но тъй като седалките били пластмасови се плъзгали много, като жената се била подхлъзнала от седалките. Той я бил питал дали всичко е наред, но тя ми била казала, че не бил виновен. Сочил, че не може да каже къде точно в автобуса се е намирала другата жена, която си била ударила главата, като сочи, че по принцип поради други проблеми обичайно като имало спирка следял пътниците, за да не направели нещо на автобуса. Изяснява, че не бил видял жената, но доколкото разбрал била правостояща, но не знае дали се е държала, или си е гледала телефона, защото той самият гледал напред. Уточнява, че жената която си била ударила главата била отзад в автобуса в ремаркетото до третата врата, а зад нея била четвъртата.

При разпита на св. К се изяснява, че знаела за инцидент настъпил миналата година, като тя била пътник. Случило се между 8 ч. и 9 ч., като тя отивала на работа. Слизала на спирката в „Хаджи Димитър“ на спирка „Магдахан“. Свидетелства, че малко преди спирката на светофара, шофьорът бил преминал на червено и като видял, че отдясно минават коли за които светофарът бил зелен, бил набил рязко спирачки. В следствие на това в автобуса имало 4-5 паднали жени, една от които била с черна коса и очила, която била зад нея на третата врата. Тя самата била на втората врата. Свидетелства, че другата жена била паднала на земята, като смята, че очилата ѝ също били някъде по земята. Изяснява, че имала огромен хематом и кръв по лицето, която течала по лицето, като тя я била забърсала леко и слезли на спирка „Магдахан“, защото след това шофьорът продължил. Уточнява, че тя била снимала номера и била дала информацията на жената, която ѝ била записала телефона, но сочи, че самата жена била в шок около три-четири минути. Изяснява, че тя се била качила на първата

спира на автобуса в „Надежда“, а жената се била качила след това в автобуса, но не може да каже на коя спирка, въпреки това я била видяла, че сяда зад нея – на седалките при третата врата. Свидетелства, че след инцидента автобусът бил продължил движението си. Уточнява, че шофьорът бил спрял на светофара след като осъзнал, че е преминал на червено, бил спрял, вече било светнало отново червено и бил слязъл от шофьорското място, като бил дошъл към тях, за да види дали горе-долу всичко е наред, за което само попитал. Свидетелства, че също така имало и една възрастна жена, която била паднала, която напсувала водача, след което той се върнал на шофьорското място и продължил към спирката на „Макгахан“. Сочил, че тя самата била седнала в автобуса на втората врата, от дясната страна – на седалките които се намирили не от страната на шофьора, поради което ясно можела да види светофара. Последният светел червено, но водачът преминал и като видял колите от ляво по главни път рязко набил спирачки. След това шофьорът дошъл да ги види за какво става въпрос, след което при зелен светофар продължил. Свидетелства, че на спирката слязла с пострадалата жена, която лично забърсала и оставила, тъй като била на работа. Била и казала, че се чувства добре и била записала телефонният ѝ номер, а след това свидетелят била отишла на работа. Не били викали линейка, като тя ѝ казала, че ще се справи сама. Предполага, че се е обадила на някого. Сочил, че освен хематома имало и кръв.

Настоящата съдебна инстанция приема показанията на св. С. и св. К за достоверни, тъй като, преценени по правилата на чл. 172 ГПК, са последователни, житейски и правно логични, като не се доказва свидетелите да са заинтересован от изхода на правния спор, предмет на делото, като съдът обаче кредитира показанията на св. С. частично – извън твърденията за наличието на блокирало колело. Въпреки наличието на противоречия в някои детайли, това не може да доведе до извод за противоречивост, нелогичност и непоследователност на показанията. Нещо повече, логично е с оглед изминалия период от време свидетелите, да си спомнят случая по-общо, допускайки неточности в някои детайли, които избледняват с времето, поради особеностите на човешката памет. Съществено е, че субективните им възприятия по отношение на правнорелевантните факти са формирани непосредствено и не са взаимоизключващи се, включително свидетелите ги потвърждават, под страх от наказателна отговорност.

По отношение на казаното от св. С. за наличието на блокирало колело следва да се посочи, че останалите доказателства по делото – заключението на САТЕ, както и казаното от св. К, както и протокола за ПТП опровергават казаното. На първо място вещото лице сочи, че това е рядка хипотеза, която в случая по делото не е изследвана. На следващо място свидетелят К последователно сочи поведение на водача, което е противоправно – преминаването на червен светофар. Нещо повече, нелогично е съобщеното от самия св. С., че му е блокирало колелото, но след това е продължил движението си – очевидно с техническа неизправност, която с оглед опитните правила била е трудно приемливо твърдението, че може да се продължи движението с блокирало колело. Тоест, рязкото спиране чрез задействане на спирачната система е логичното действие.

Прието и неоспорено е заключението на САТЕ, което изяснява, че механизма на ПТП-то е следния на 28.06.2022 г., около 08:30 ч. в гр. София, автобус „Ман Лион“, рег. № СА ХС се движи по ул. „Ген. Липранди“, с посока от ул. „Скайлер“ към ул. „Клисура“ и в района на кръстовището с ул. „Макгахан“, водачът задейства спирачната уредба, при което в салона на превозното средство пада пътника М. Д. Р.. Уточнено е, че от техническа гледна точка инцидентът е настъпил с оглед поведението на водача на автобуса, като по делото няма данни, за да се направи извод с каква скорост се е движел водача на автобуса, респ. дали намаляването на скоростта не е била причина, за да не настъпи ПТП с друго МПС. Експертът е уточнил, че няма данни за това дали ищцата е била изправена или седнала в превозното средство. От това експертът е направил извод, че не може да се каже дали ако ищцата се е държала за захватите е щяла да падне.

От заключението на СМЕ, което не е оспорено се изяснява, че ищцата в следствие на инцидента е имала хематом, кръвонасядания и охлузвания на лявата вежда и горния клепач на окото, кръвонасядане по задната повърхност на гръдния кош, кръвонасядания и охлузвания на лявата предмишница. Посочено е, че нараняванията по медикобиологичният си признат разкриват характеристиката на временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Експертът е уточнил, че нараняването на веждата е промито, като е предписана терапия с „Нимезил“ (нестероидно противовъзпалително лекарство) и за мазане репарил лок, като е предписана терапия за домашно лечение за срок от 14 дни. Посочено е, че от момента на уврежданията до няколко дни след това увредената е изпитвала силни болки, но не такива по-силни от обичайната травма. Уточнено е, че травмите са в пряка причинно-следствена връзка с инцидента. Вещото лице е изяснило, че получените травми преминават за период от 14-20 дни, без да оставят последствия за живота и здравето на пострадалото лице. Уточнено е, че уврежданията могат да бъдат получени от пътник при рязко спиране на автобуса от удари в интериора, тъй като се касае за удари от твърди и тъпи предмети.

Съдът, като извърши преценка на заключенията на САТЕ и СМЕ намира, че следва да ги кредитира, тъй като последните са изготвени обективно, компетентно и добросъвестно. Вещите лица са отговорили изчерпателно на поставените задачи, като по делото липсват доказателства, че експертите са заинтересовани от изхода на правния спор или са недобросъвестни.

С оглед изложеното, съдът намира, че при съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, съобразно правилото на чл. 12 ГПК и чл. 235 ГПК безспорно се установява, че процесното ПТП е настъпило по изключителна вина на водача на автобуса, който не е спазил чл. 31, ал. 7, т. 1 ППЗДвП, според която червена светлина - означава „Преминването е забранено“. Водачите на пътни превозни средства не трябва да преминават "стоп-линията" или, ако няма такава, да преминават линията, на която е поставен светофарът. Когато светофарът е поставен в средата на кръстовището, водачите не трябва да навлизат в кръстовището или на пешеходната пътека. Тоест, налице е противоправно поведение, което е виновно (арг. чл. 45, ал. 2 ЗЗД) в следствие на което е настъпило процесното ПТП.

Следователно са налице всички материални предпоставки, поради което предявеният иск следва да бъде уважен, като в случая следва да бъде определен справедливият размер на неимуществените вреди (арг. чл. 52 ЗЗД).

Съгласно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Съгласно **ППВС № 4/1968 г.** понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Настоящият съдебен състав при преценка на всички събрани по делото доказателства счита, че при определяне на обезщетението за неимуществени вреди трябва да се вземат предвид следните обстоятелства – характера и последиците на увреждането, възстановителния период, възрастта на пострадалия към момента на настъпване на вредоносното събитие, претърпените трудности в социално-битов аспект, болките и страдания претърпени от увреждането, социално-икономическата обстановка в Република България към момента на настъпване на процесното ПТП. Посочените обстоятелства имат своя относителна тежест, която съдът преценява в съвкупност. Някои от тях – напр. тези свързани с характера на претърпените неимуществени вреди, имат относително по-голяма

тежест, а други – напр. възрастта на увреденото лице към момента на претърпяване на неимуществените вреди са с относително по-малка тежест. В случая с оглед свидетелските показания и заключението на САТЕ и СМЕ, съдът намира, че налице относително кратък период на възстановяване. Уврежданията няма сериозен и траен характер, като първоначално е нормално житейски ищцата да изпитва по-голям интензитет на болка, който обаче не излиза извън нормалните граници. От друга страна предвид посочените критерии не може да се направи и извод, че обезщетението в размер на 2000,00 лева не би било достатъчно да репарира претендираните вреди, като за разликата до пълния предявен размер от 8000,00 лева, искът следва да бъде отхвърлен. Този извод се обуславя и от факта, че в случая няма вреди, които да се необичайни или превишаващи нормално протичащия вредоносен процес.

По отношение искът за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва върху главницата по чл. 86, ал. 1 ЗЗД от 02.06.2023 г. (датата на предявяването на претенцията пред застрахователя) до окончателното плащане, следва да се изясни, че е налице различен правен режим между КЗ (отм.) и действащия КЗ. При действието на КЗ (отм.), по отношение на третото увредено лице, предявило иска по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.), респективно чл. 432 КЗ, застрахователят дължи законната лихва от деня на непозволеното увреждане, тъй като делинквентът дължи законна лихва при непозволено увреждане от момента на деликта, респ. откриването на деeca, когато той е бил неизвестен – арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД и чл. 223, ал. 2 КЗ (отм.). Разпоредбата на чл. 226, ал. 2 КЗ (отм.), която урежда отговорността на застрахователя пред третото лице, изключва възможността застрахователят да прави възражение на увреденото лице по прекия иск за уведомяване по чл. 224, ал. 1 КЗ (отм.) и недължимост на лихвата до датата на съобщаване. Последницата от неизпълнението на задължението на застрахования да уведоми застрахователя е застрахователят с регресен иск да иска от застрахования заплата от него лихви за забава – в този смисъл **Решение № 217 от 20.12.2017 г. на ВКС по т. д. № 990 / 2017 г., II т.о., ТК; Решение № 107 от 1.09.2017 г. на ВКС по т. д. № 441 / 2016 г., I т.о., ТК; Решение № 105 от 13.07.2017 г. на ВКС по гр. д. № 60097 / 2016 г., I г.о., ГК; Решение № 126 от 29.05.2017 г. на ВКС по т. д. № 994 / 2016 г., II т.о., ТК; Решение № 24 от 23.03.2017 г. на ВКС по гр. д. № 60047 / 2016 г., III г.о., ГК; Решение № 6 / 28.01.2010 г. по т. д. № 705 / 2009, ВКС, ТК, II т.о.**

При действието на КЗ изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ (арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ), тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, **считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна**. С други думи, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата (по силата на самия кодекс) се поема от застрахователя от един **по-късен момент**, в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Тоест, не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това. Именно в този смисъл е нормата на чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, според която в застрахователното обезщетение се включват само лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал. 3. В ал. 3 са посочени две условия, ограничаващи размера на претенцията за лихви – първото е тя да не

надхвърля рамките на застрахователната сума (лимита на отговорността) и второто условие е да се начисли от датата на уведомяването от застрахователя за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Този извод не може да бъде оборен от правилото на чл. 497 КЗ, във вр. чл. 496 от КЗ. Тези норми установяват отговорността на самия застраховател за плащане на законни лихви върху дължимо обезщетение, която отговорност е резултат от неговата собствена забава. Лихвата не е обусловена от поведението на делинквента, нейният размер вече не е част от застрахователната сума (визирана в чл. 429 КЗ) и не може да бъде ограничаван от размера на последната. В смисъла на гореизложеното вж. **Решение № 50001 от 3.02.2023 г. на ВКС по т. д. № 2530/2021 г., I т. о., ТК.**

От претенция за изплащане на застрахователно обезщетение с вх. № 99-4619/14.07.2023 г. се изяснява, че ищецът е уведомил на застрахователя на 14.07.2023 г., т.е. от този момент застрахователят отговаря за заплащането на мораторна лихва. В случая, обезщетението за забава в размер на законната лихва върху всяка от главниците се явява законната последица от иска – арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД, във вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД, поради което и с оглед изложеното претенцията следва да бъде уважена от 14.07.2023 г. до окончателното плащане.

Недоказани са възраженията на ответника, че водачът на автобуса бил предприел спасителна маневра. В тази насока по делото нито са сочени, нито са събрани доказателства, поради което и с оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът е длъжен да приеме недоказания факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК.

Съдът намира, че е неоснователно възражението за съпричиняване, което е направено от ответника. От събраните по делото доказателства не може да се направи извод, че са установени обстоятелства за наличието на *compensatio culpaе* – *компенсация на вини*, или казано иначе, че ищецът с поведението си обективно е допринесъл за ПТП-то и вредоносният резултат. С оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът счита, че следва да приеме недоказания факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендират разноски разполагат и двете страни.

Ищецът е поискал присъждането на деловодни разноски, като е доказал, че действително е сторил такива, поради което и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, съобразно уважената част от исковете следва да му се присъди сумата от 187,50 лева, представляващи деловодни разноски за първоинстанционното производство.

По отношение на адвокатското възнаграждение е представен договор за правна защита и съдействие от 13.11.2023 г., като се установява, че е уговорено предоставянето на правна помощ при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., поради което на процесуалният представител – адв. Я. Д. на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., във вр. чл. 36 ЗАдв. следва да се присъди сумата от 250,00 лева, представляващи адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство. Този извод е обусловен от факта, че ответника е въвел надлежно възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което е основателно по изложените по-долу съображения.

Съгласно чл. 9 от ЗЗД страните имат свобода на договарянето, която се рамкира от приложимите към правоотношението законови разпоредби и от добрите нрави. Законодателят допуска цената на адвокатските услуги да бъде определена при свободно договаряне между довереника и доверителя, но не под предвидено в Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В този смисъл е разпоредбата на чл. 36, ал. 2 от ЗАдв., съгласно която размерът на възнаграждението се

определя в договор между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа.

Основният критерии при преценката за това дали размерът на адвокатското възнаграждение е справедлив и обоснован е фактическата и правна сложност на делото.

Фактическата сложност на едно производство се определя както от наличието на множество факти, които следва да се установят, така и от спецификата на доказателствените средства, които се ползват, за да се установят релевантните обстоятелства или от предмета и обсега на доказване, включително когато последното се провежда по индиции.

Правната сложност на гражданското производство е обусловена от приложимостта на релевантната правна уредба на материалните правоотношения. Когато приложимият закон е уреден в юридически актове от различен ранг, респ. в законодателство, което е наднационално това само по себе си обуславя правната сложност на делото. Последната може да бъде обусловена и от други фактори, като наличието на множество искове или множество жалби, необходимостта от ползване на специфични производства – напр. при отправяне на преюдициално запитване.

Когато съдът прави преценката си за това, дали едно производство представлява фактическа и правна сложност, при направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, трябва да се вземе предвид и поведението на процесуалния представител на страната, извършените от него процесуални действия, както и тяхната релевантност за изясняване на делото от фактическа страна, съответно развитата процесуална активност по обосноваване на поддържаната позиция от правна страна.

Съдът не е обвързан от предвиденото в НМРАВ по отношение на адвокатското възнаграждение, като в тази насока съобразява и **Решение от 23.11.2017 г. на СЕС по съединени дела C-427/16 и C-428/16**: *„че определянето на минимални размери за адвокатските възнаграждения и установяването им като задължителни с национална правна уредба като разглежданата в главните производства, възпрепятствайки другите доставчици на правни услуги да определят възнаграждения под тези минимални размери, е равнозначно на хоризонтално определяне на задължителни минимални тарифи (вж. в този смисъл решение от 4 септември 2014 г., API и др., C-184/13—C-187/13, C-194/13, C-195/13 и C-208/13, EU:C:2014:2147, т. 43)...* член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат — под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката — да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането □ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.“. Тоест, националният съд не е обвързано от предвиденото в НМРАВ. Този извод на съда е основан на обстоятелството, че решението на СЕС по преюдициалното запитване се ползва със сила на тълкувано нещо, като се изяснява значението на съществуващите норми на правото на ЕС, поради което и действието му е *erga omnes*. Силата на тълкувано нещо се изразява в забрана за националният съд да се отклонява от поставеното по преюдициалното дело или да замести даденото тълкуване, респ. да постави под съмнение допустимостта или правилността на решението на СЕС – вж. **Решение по дело 05.10.2010 г., Elchinov, C-173/09, т. 29.**

С оглед изясняването на посоченото решение на СЕС, настоящият съдебен състав намира, че следва да изясни, че цитираното решение по преюдициално запитване се базира на разпоредбата на чл. 101, § 1 и § 2 ДФЕС, съгласно които се забраняват „като несъвместими с вътрешния пазар всички... решения на сдружения на предприятия..., които биха могли да засегнат търговията между държавите-членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар и в частност такива, които: а) пряко или косвен определят покупни или продажни цени ... споразумения или решения, които са забранени в съответствие с настоящият член, са нищожни“.

Горните съждения се потвърждават и от актулната практика на СЕС – **Решение по дело С-438/22 г.**, в което е възприето, че: „1) Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение. 2) Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики. 3) Член 101, параграф 2 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.“. При това положение и с оглед силата на тълкувано нещо, с което се ползва произнасянето на СЕС по преюдициално запитване, настоящият съдебен състав намира, че нито следва да обсъжда доводите за приложението на НМРАВ и посочените в молбата по чл. 248 ГПК, нито следва да съобразява национална съдебна практика, било то и на ВКС, която предвид произнасянето на СЕС е загубила значение.

В случая нито исковото производство, нито заповедното производство представляват фактическа или правна сложност, нито процесуалното поведение на ответника, респ. на процесуалният му представител – адв. Д., може да обуслови по-голяма възнаграждение от възприетото от съда.

В светлината на гореизложеното, съдът намира, че следва да изясни, че когато е предоставена безплатна правна помощ по реда на чл. 38 ЗАдв. размерът на адвокатското възнаграждение се определя от съда, а не съобразно правилата на НМРАВ. Тоест, налице е разпределяне на риска, като адвокатът предоставящ безплатна правна помощ поема икономическият риск, че може да не получи адвокатско възнаграждение за оказаната правна помощ, респ. че може да получи такова в намален размер. Този извод на съда е обусловен от обстоятелство, че поемането на процесуално представителство, респ. предоставянето на

правни съвети по реда на чл. 38 ЗАдв. не води автоматично до извод, че адвокатът ще реализира икономическа облага, като получи възнаграждение. Целта на разпоредбата е определени категории лица да имат възможност да получат безплатна правна помощ, но законодателното лимитиране на категориите субекти е такова, че води до извод – при телеологическото тълкуване на закона, че възможността и целта предоставени в закона касая постигането на определени социално приемливи резултати. Това е причината и когато се поемат т. нар. *pro bono* случай, адвокатът да носи икономическият риск. Нито е в съответствие със закона – с чл. 3 ГПК, нито с чл. 8, ал. 2 ЗЗД, нито с чл. 289 ТЗ, нито с добрите нрави, чрез договора за правна защита и съдействие, при условията на чл. 38 ЗАдв. да се търси икономическа облага.

Отделен е и въпросът, че на съда е служебно известен факта, вкл. в светлината на чл. 155 ГПК, че адв. Д. води множество сходни производства, като по същите практически нито се явява в о. с. з. лично, нито прави искания в о. с. з., нито ангажира писмена защита, нито е имал и в случая процесуално поведение, което да обуслови по-голям размер на адвокатското възнаграждение. Нещо повече, настоящото производство не представлява нито фактическа, нито правна сложност. Твърденията на ищеца и оспорванията на ответника са типични за претенции по чл. 432 КЗ, като делото не се отличава с някаква особеност от фактическа и/или правна страна.

Ответникът е поискал присъждането на деловодни разноски, като е доказал, че действително е сторил такива, поради което на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП, съобразно отхвърлената част от исквете, следва да му се присъди сумата от 435,00 лева, представляващи деловодни разноски и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗ“ АД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр. **да заплати на** М. Д. Р., ЕГН:, с адрес: гр., на основание чл. 432, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **сумата от 2000,00 лева**, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания от хематом, кръвонасядания и охлузвания на лявата вежда и горния клепач на окото, кръвонасядане по задната повърхност на гръдния кош, кръвонасядания и охлузвания на лявата предмишница, настъпили на 28.06.2022 г., около 08:30 ч. в гр. София, автобус „Ман Лион“, рег. № СА ХС се движи по ул. „Ген. Липранди“, с посока от ул. „Скайлер“ към ул. „Клисура“ и в района на кръстовището с ул. „Макгахан“, водачът задейства спирачната уредба, при което в салона на превозното средство пада пътника М. Д. Р., **ведно със законната лихва от 14.07.2023 г.** (датата на сезирането на застрахователя за образуването на застрахователна преписка) до окончателното плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главницата за **сумата над 2000,00 лева до пълния предявен размер от 8000,00 лева**.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ЗАД „ОЗ“ АД, ЕИК: **да заплати на** М. Д. Р., ЕГН: **сумата от 187,50 лева**, представляващи деловодни разноски за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., във вр. чл. 36 ЗАдв ЗАД „ОЗ“ АД, ЕИК: **да заплати на** адв. Я. Д. Д. от САК, ЕГН:, **сумата от 250,00 лева**, представляващи адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП М. Д. Р., ЕГН: ***** **да заплати на ЗАД „ОЗ“ АД, ЕИК:, сумата от 435,00 лева**, представляващи деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____